

DEPARTEMENT
WERK &
SOCIALE
ECONOMIE

DE VLAAMSE SOCIALE ECONOMIE IN 2016

Inhoud

Inleiding	3
Methodologie	3
Overzicht van de werknemers in de sociale economie	5
Profielkenmerken van doelgroepwerknemers.....	6
Regionale Spreiding.....	12
Appendix I.....	13

COLOFON

Vlaamse Overheid, Departement Werk en Sociale Economie

Koning Albert II-laan 35 bus 20 1030 Brussel

www.werk.be

Contact: Lindsay Jacobs. lindsay.jacobs@wse.vlaanderen.be

bemoeilijkt. In het licht van deze evoluties start het departement hier met een nieuwe uniforme berekeningsmethode en wordt het huidige rapport beperkt tot de cijfers uit het vierde kwartaal van 2016 voor alle besproken maatregelen.

Op 1 April 2015 ging maatregel collectief **maatwerk** van start. Dit was de grootste maatregel, waarin 8 op 10 werknemers uit de totale groep werken. Vanwege de schorsing van Maatwerk, behouden we in het huidige rapport het onderscheid tussen de tewerkstelling in de sociale en beschutte werkplaatsen. In tegenstelling tot de voorgaande jaren, waar er naar een momentopname verwezen werd, worden hier voor beide maatregelen alle gekende doelgroepwerknemers die werkzaam waren in het 4de kwartaal van 2016 mee in rekening gebracht. Ook bij de **lokale diensteneconomie** verwijzen de cijfers naar doelgroepwerknemers die actief waren in dat kwartaal.

In het licht van de voorheen besproken uniformiteit, werd voor **arbeidszorg** een berekeningsmethode toegepast die sterk verschilt van de vorige jaren. Zo worden vanaf 2016 uitsluitend de doelgroepwerknemers met prestaties weerhouden in de data (en niet de stock van arbeidzorgmedewerkers ingeschreven in het register). Ook hier hebben de cijfers betrekking op de werknemers (met prestaties) in het vierde kwartaal van 2016.

Gezien de maatregel **invoegbedrijven** uitdovend is, wordt in dit rapport de cijfers beperkt tot het bereik (tabel en grafiek 1). De gemiddelde vertegenwoordiging van de achtergrondskenmerken werd berekend op basis van de vier grote besproken maatregelen, exclusief de invoegbedrijven.

---

geschorst. Ten gevolge hiervan trad de oude reglementering voor de beschutte en sociale werkplaatsen automatisch opnieuw in voege (<http://www.werk.be/online-diensten/tewerkstelling-en-sociale-economie/schorsing-maatwerk>).

////////////////////////////////////

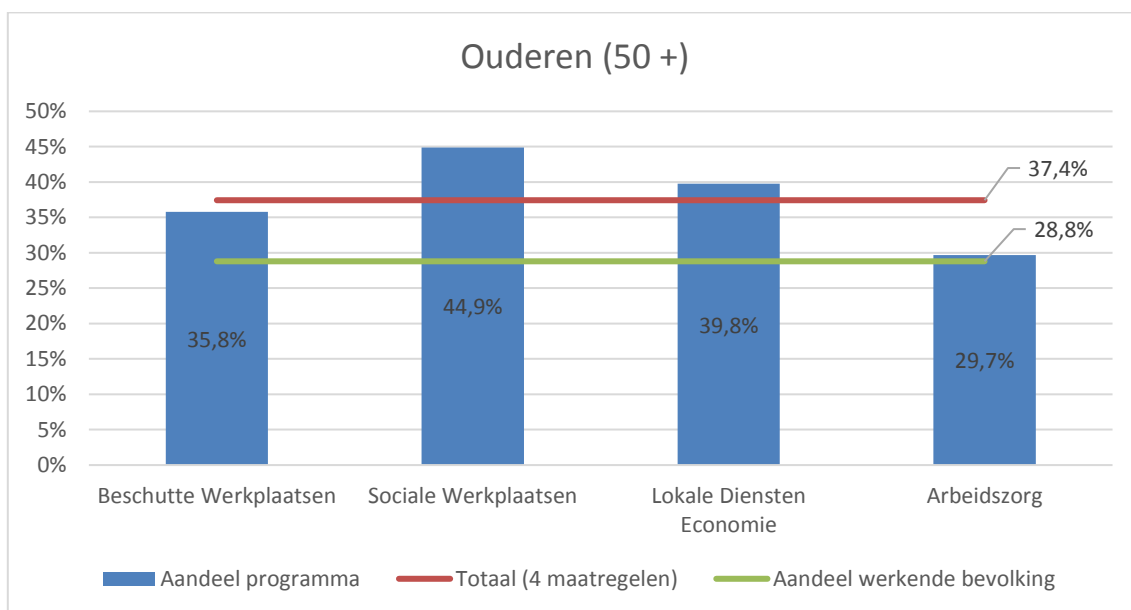

Profielkenmerken van doelgroepwerknemers

In onderstaand overzicht gaan we in op de profielkenmerken van doelgroepwerknemers in de sociale economie. We baseren ons hierbij telkens op gegevens voor het laatste kwartaal van 2016.

Over alle maatregelen heen is meer dan 1 op de 3 werknemers een **50-plusser**. Bij de sociale werkplaatsen is dat zelfs net geen 1 op 2 (44,9%). Zoals blijkt uit onderstaande grafiek zijn 50-plussers oververtegenwoordigd ten aanzien van hun aandeel in de bevolking³ binnen alle werkvormen van de sociale economie. Dat is te verklaren door de historiek van de maatregelen en hun doelstelling. De vergrijzing binnen de maatregelen is dan ook een aandachtspunt naar de toekomst.

Grafiek 2: Vertegenwoordiging van 50-plussers in de sociale economie, Vlaams Gewest, 2016 (4^e kwart.)

Bron: Departement WSE, VDAB, FOD Economie – ADSEI – EAK (bewerking departement WSE)

Tabel 2: Vertegenwoordiging van 50-plussers in de sociale economie, Vlaams Gewest, 2016 (4^e kwart.)

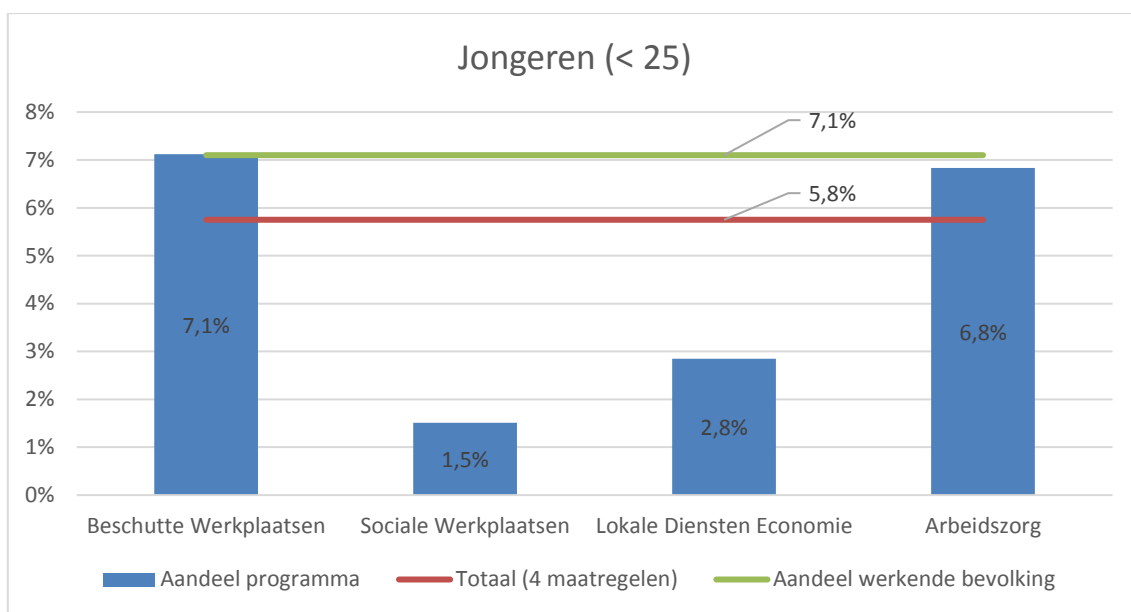
Maatwerk	aantal	aandeel in programma
Beschutte werkplaatsen	6.241	35,8%
Sociale werkplaatsen	2.083	44,9%
Lokale diensteneconomie	782	39,8%
Arbeidszorg	404	29,7%
TOTAAL	9.510	37,4%

Bron: Departement WSE

³ De aandelen in de totale werkende bevolking (20-64j) betreffen jaargemiddelden. De aandelen in de programma's geven de situatie in het vierde kwartaal van 2016 weer.

Over alle maatregelen heen vertegenwoordigen **jongeren** 5,8% van de werknemers binnen de sociale economie, waar dat bij de werkende bevolking 7,1% is. Jongeren zijn sterk ondervetegenwoordigd bij zowel de sociale werkplaatsen en de lokale diensteneconomie. Bij arbeidszorg en de beschutte werkplaatsen benadert het aandeel jongeren dat van het aandeel werkende jongeren binnen het normaal economisch circuit (NEC). Hoewel deze cijfers te verklaren vallen door de historiek en doelstelling van de maatregelen, is het onevenwicht tussen de 50-plussers en de werknemers onder 25 jaar zeer groot (zie ook leeftijdsverdeling in Appendix I). Dat zal een stevige uitdaging vormen in het kader van de groeiende vervangingsvraag ten gevolge van de vergrijzing.

Grafiek 3: Vertegenwoordiging jongeren (<25) in de sociale economie, Vlaams Gewest, 2016 (4^e kwart.)

Bron: Departement WSE, VDAB, FOD Economie – ADSEI – EAK (bewerking departement WSE)

Tabel 3: Vertegenwoordiging jongeren (<25) in de sociale economie, Vlaams Gewest, 2016 (4^e kwart.)

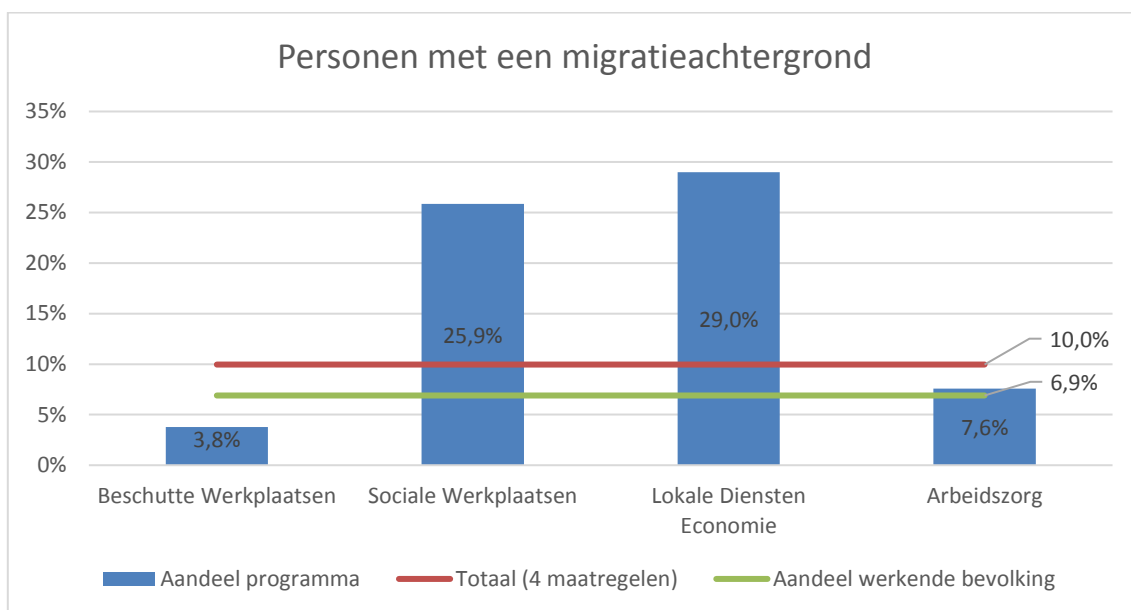
Maatwerk	aantal	aandeel in programma
Beschutte werkplaatsen	1.242	7,1%
Sociale werkplaatsen	70	1,5%
Lokale diensteneconomie	56	2,8%
Arbeidszorg	93	6,8%
TOTAAL	1.461	5,8%

Bron: Departement WSE

Personen met een migratieachtergrond worden hier gedefinieerd als personen die een huidige óf vorige nationaliteit hebben van buiten de Europese Economische Ruimte. Deze groep vertegenwoordigt 1 op de 10 werknemers binnen de sociale economie, waar dat binnen de werkende bevolking een 7 % bedraagt. In vergelijking met het normaal economisch circuit (NEC), zijn deze werknemers sterk vertegenwoordigd binnen alle sociale economie maatregelen, behalve in de beschutte werkplaatsen. Bij de lokale diensteneconomie en de sociale werkplaatsen zien we een zeer sterke vertegenwoordiging, met respectievelijk 29 en 25,9 percent.

Grafiek 4: Vertegenwoordiging van personen met een migratieachtergrond in de sociale economie, Vlaams Gewest, 2016 (4^e kwart).

Bron: Departement WSE, VDAB, VAR (bewerking Departement WSE)

Tabel 4: Vertegenwoordiging van personen met een migratieachtergrond in de sociale economie, Vlaams Gewest, 2016 (4^e kwart).

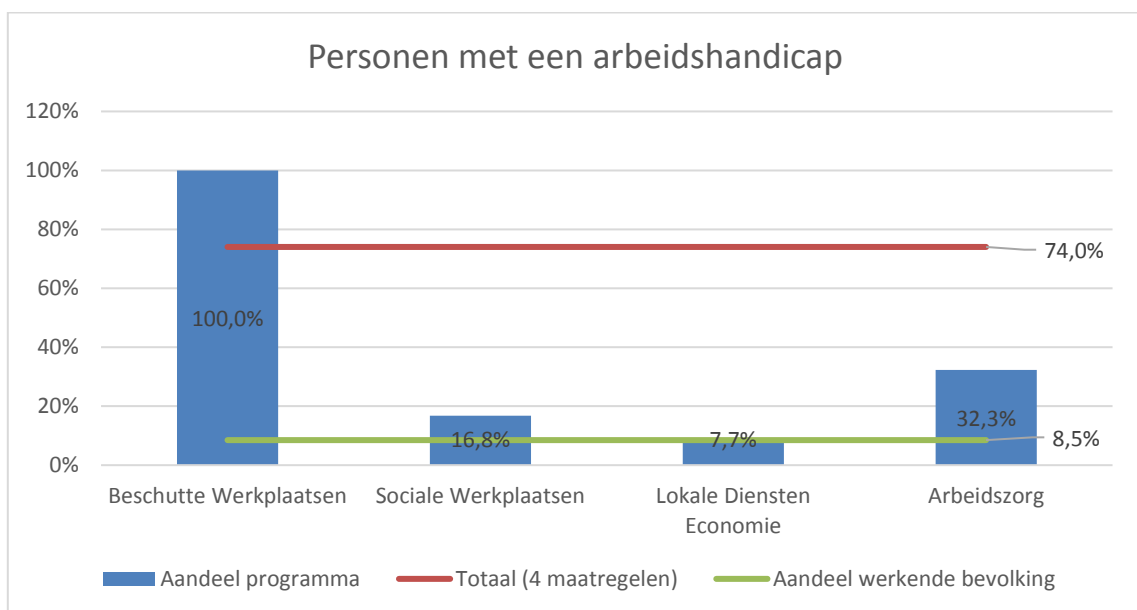
Maatwerk	aantal	aandeel in programma
Beschutte werkplaatsen	658	3,8%
Sociale werkplaatsen	1.200	25,9%
Lokale diensteneconomie	570	29,0%
Arbeidszorg	103	7,6%
TOTAAL	2.531	10,0%

Bron: Departement WSE, VDAB, VAR (bewerking Departement WSE)

Ongeveer zeven op de tien doelgroepwerknemers in de sociale economie zijn personen met een **arbeidshandicap**. Dat is veel meer dan in het NEC (8,5%) en kan verklaard worden door hun hoge vertegenwoordiging in de beschutte werkplaatsen. Gezien deze laatste groep de beoogde doelgroep van deze maatregel is, ligt de tewerkstelling van PMAH hier op 100%. In mindere mate is dat ook het geval voor de tewerkstelling binnen arbeidszorg (32,2%). Ondanks hun hoge vertegenwoordiging binnen de sociale economie in het algemeen, ligt het aandeel personen met een arbeidshandicap in de lokale diensteneconomie licht onder hun vertegenwoordiging in de werkende bevolking.

Grafiek 5: Vertegenwoordiging van personen met een arbeidshandicap in de sociale economie, Vlaams Gewest, 2016 (4^e kwart).

Bron: Departement WSE, VDAB, FOD Economie – ADSEI – EAK (bewerking departement WSE)

Tabel 5: Vertegenwoordiging van personen met een arbeidshandicap in de sociale economie, Vlaams Gewest, 2016 (4^e kwart).

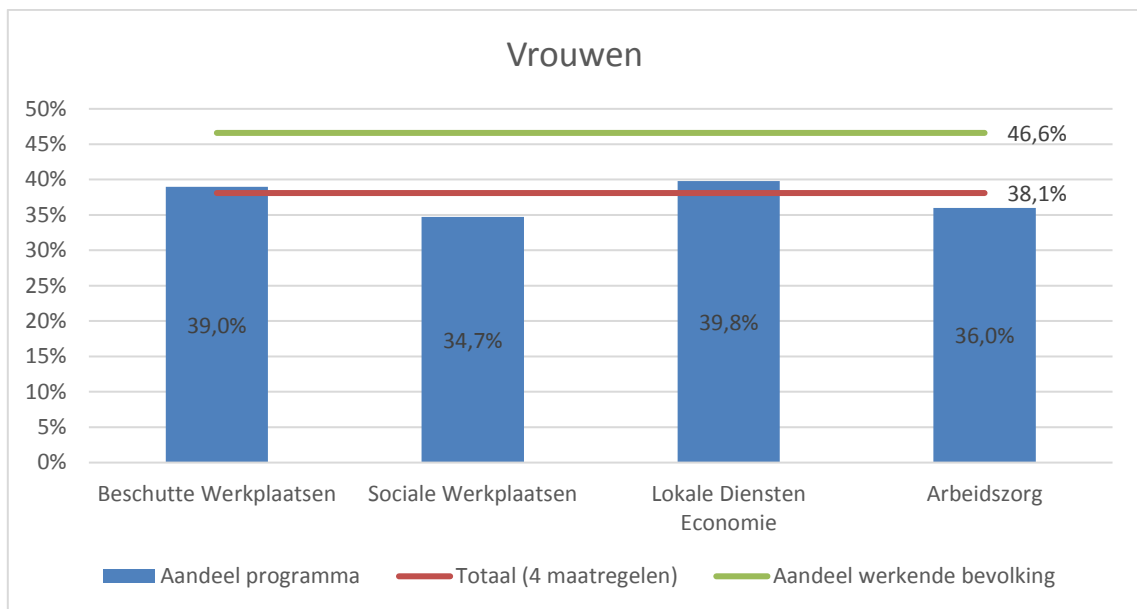
	aantal	aandeel in programma
Maatwerk		
Beschutte werkplaatsen	17.435	100%
Sociale werkplaatsen	779	16,8%
Lokale diensteneconomie	152	7,7%
Arbeidszorg	440	32,3%
TOTAAL	18.806	74,0%

Bron: Departement WSE, VDAB, FOD Economie – ADSEI – EAK (bewerking departement WSE)

////////////////////////////////////

Met 38% tewerkstelling, zijn **vrouwen** ondervertegenwoordigd in de sociale economie in vergelijking met het normaal economisch circuit (46,6 %). Dat is het geval binnen alle maatregelen, waar de lokale diensteneconomie en beschutte werkplaatsen een hogere vertegenwoordiging kent (rond 39%) dan de sociale werkplaatsen en arbeidszorg (34,7% en 36%).

Grafiek 6: Vertegenwoordiging van vrouwen in de sociale economie, Vlaams Gewest, 2016 (4^e kwart.)

Bron: Departement WSE, VDAB, FOD Economie – ADSEI – EAK (bewerking departement WSE)

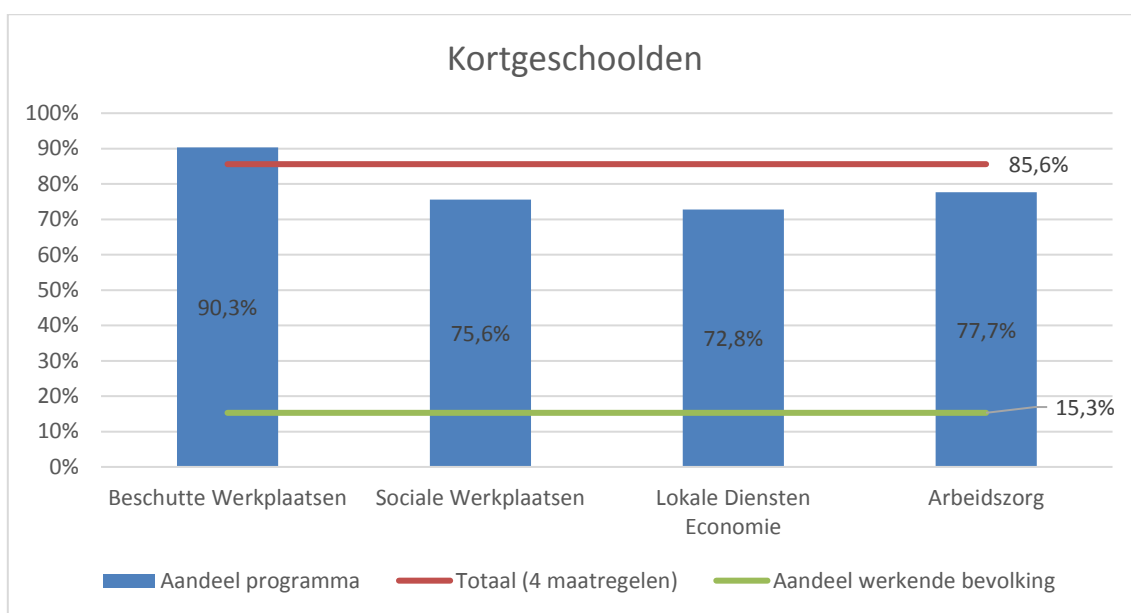
Tabel 6: Vertegenwoordiging van vrouwen in de sociale economie, Vlaams Gewest, 2016 (4^e kwart.)

Maatwerk	aantal	aandeel in programma
Beschutte werkplaatsen	6.800	39,0%
Sociale werkplaatsen	1.612	34,7%
Lokale diensteneconomie	783	39,8%
Arbeidszorg	490	36,0%
TOTAAL	9.685	38,1%

Bron: Departement WSE

Conform aan de doelstelling van de sociale economie maatregelen en haar toelatingsvoorwaarden, zijn 85,6% van de werknemers **kortgeschoold** (tov. 15,3% in het NEC). De beschutte werkplaatsen stellen het hoogste aandeel kortgeschoolden te werk (90,3% van haar werknemers), maar ook binnen de andere maatregelen vormen kortgeschoolden ruim 70 % van de werknemers.

Grafiek 7: Vertegenwoordiging van kortgeschoolden in de sociale economie, Vlaams Gewest, 2016 (4^e kwart.)

Bron: Departement WSE, VDAB, FOD Economie – ADSEI – EAK (bewerking departement WSE)

Tabel 7: Vertegenwoordiging van kortgeschoolden in de sociale economie, Vlaams Gewest, 2016 (4^e kwart.)

	aantal	aandeel in programma
Maatwerk		
Beschutte werkplaatsen	15.747	90,3%
Sociale werkplaatsen	3.508	75,6%
Lokale diensteneconomie	1.432	72,8%
Arbeidszorg	1.057	77,7%
TOTAAL	21.744	85,6%

Bron: Departement WSE

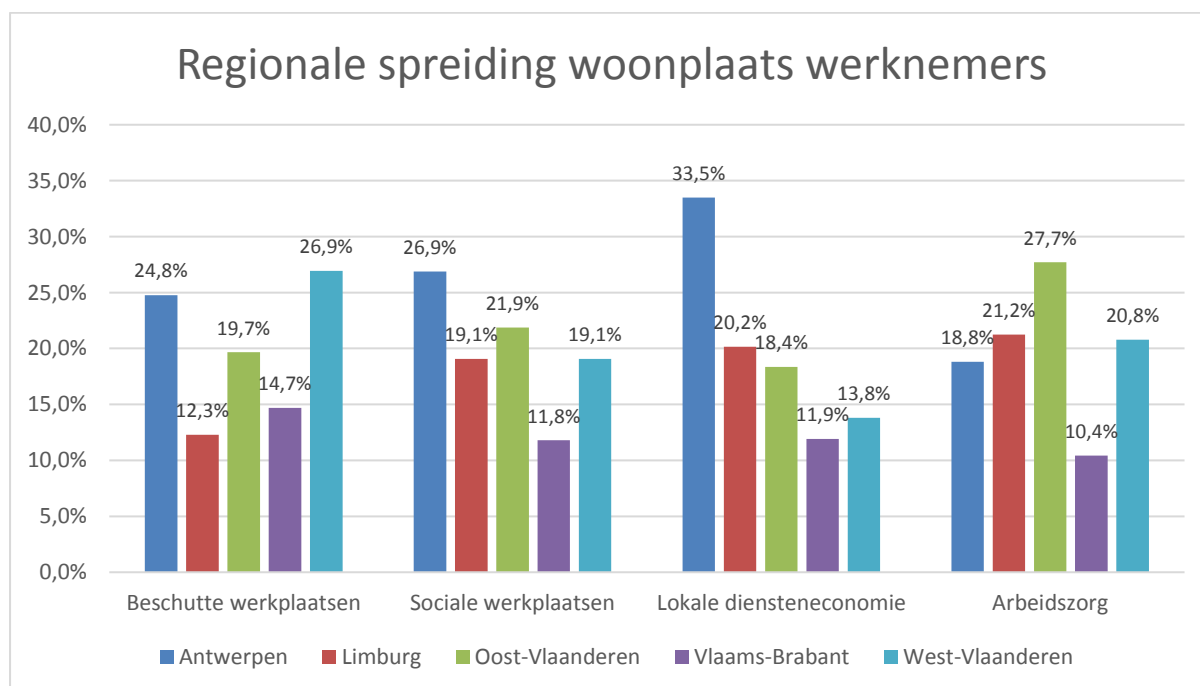
////////////////////////////////////

Regionale Spreiding

Onderstaande grafiek geeft de woonplaats in Vlaanderen weer van de werknemers in de sociale economie^{4 5}. Zeer opvallend is hier het hoge aandeel werknemers binnen de lokale diensteneconomie (33,5 %) en de sociale werkplaatsen (26,9 %) die in Antwerpen wonen. Algemeen zien we dat een zeer hoog aandeel van de sociale economie werknemers in Antwerpen woont, met verder een sterke vertegenwoordiging van Antwerpse werknemers in de beschutte werkplaatsen (24,8 %) en in mindere mate arbeidszorg (18,8%).

Arbeidszorg wordt sterk ingevuld door werknemers uit Oost-Vlaanderen (27,7 %) en in mindere mate Limburgse (21,2 %) en West-Vlaamse werknemers (20,8%). Van de sociale economie werknemers die in Limburg en Oost-Vlaanderen wonen, is dan ook het grootste aandeel tewerkgesteld in arbeidszorg. Tot slot is de hoge vertegenwoordiging van West-Vlaamse werknemers in de beschutte werkplaatsen opvallend (26,9%).

Grafiek 8: Regionale spreiding van de werknemers in de sociale economie, Vlaams Gewest, 2016 (4^e kwart.)

Bron: Departement WSE, VDAB, FOD Economie – ADSEI – EAK (bewerking departement WSE)

⁴ Merk hierbij op dat het niet gaat over de spreiding van de sociale economiebedrijven zelf, maar wel over de woonplaats (en niet de werkplaats) van haar werknemers.

⁵ Van een zeer klein aandeel (tussen 1 & 2 %) van de werknemers was de woonplaats ongekend of niet in Vlaanderen, wat verklaart dat de dekking per maatregel in totaal net geen 100% bedraagt.

////////////////////////////////////
/

